بەدەنگی ئەمە (جارێکی تر) کوردەکان لە پاریس دەکوژێت.. کارێل مان

وەرگێڕانی لە فەڕەنسییەوە: دیار عەزیز شەریف

نزیکەی دە ساڵ دوای تیرۆرکردنی سێ خەباتکاری کورد لە ٩ کانوونی دووەمی ٢٠١٣، هێرشێکی تازە لە پاریس کراوەتە سەر ناوەندی کولتووریی کوردی. هەر ئەوها بەسادەیی رووداوێکی رەگەزپەرستانەیە؟ پێویستە ئەوەمان لەیاد بێت کە لە پەیوەست بە دۆسیەی تیرۆرکردنی هەر سێ خەباتکارە کوردەکە، ساکینە چانسیز، فیدان دۆغان، لەیلا شایلەمەز لە ٢٠١٣، دەسەڵاتی دادوەریی فەڕەنسی بەهیچ شێوەیەک لێپرسینەوەی لەگەڵ تورکیا نەکرد. لە پێشنیوەڕۆی ٢٣ دیسەمبەر، هێرشێک لە دژی سەنتەر ئەحمەد کایا لە شەقامی ئەنگیەن لە پاریس ئەنجامدرا، جارێکی تر سێ کوردی دیکە لەنێویاندا کوژران، بەگوێرەی عەگید پەلات وتەبێژی کۆنسەی دیموکراتیکی کورد لە فەڕەنسا، یەک لەوانەی گیانیان لە دەستداوە ژنێکە کە بەرپرسی بزوتنەوەی ژنانی کوردە. هێشتا ٦ لەوانەی برینداریش بوونە باری تەندروستییان ناجێگیرە.

لەگەڵ ئەوەشدا نە میدیا نە سیاسەتمەدارانی فەڕەنسا نایانەوێت بە روون و ئاشکرا دان بە سیما سیاسییە دیارەکەی ئەم تیرۆرکردنە سێ ئەوەندەیە دابنێن: میدیاکان (هەروەها میدیاپارت و لیبەش). تەنها ئەوە نەبێت کە ڕۆژنامەی لوموند دواجار لەسەر ماڵپەڕەکەی لە کاتژمێر ٢٢:١٨ بەشێک قسەکانی عەگید پەلاتی دانا کە تێیدا داوای لە دەسەڵاتدارانی فەڕەنسی کردووە “واز لە دەست و پەنجە نەرمکردن لەگەڵ دەسەلاتدارانی تورکی و دەخێشکردنیان بهێنن کاتێک مەسەلەکە دێتە سەر ئاساییشی کوردەکان”، دەشڵێت ” دەسەڵاتدارانی فەڕەنسی دەبێ ئەمە لەخۆبگرن و ئەم یارییە گاڵتەجاڕییە بوەستێنن”. دیقەت بدەن چۆن لە کەناڵی فەڕەنسا ٢٤، لە کاتی پەخشی هەواڵەکان لە کاتژمێر ٨ ئێوارە وتارەکەی عەگید پەلات ڕێک ئەو شوێنەی لە قووتکرابوو کە تێیدا وتەبێژەکە خەریک بوو ئاماژە بەوە بدات تورکیا بەرپرسیارە لەم پرسە.

جێرارد دارمانینی وەزیری ناوەخۆ هەمان لێدوانی سەرۆک ماکرۆن دا کە ویستیان ئەم هێرشە بە نزیکەیی وەک رووداوێکی رەگەزپەرستانە ببینن، زیاتر نا. بکوژەکە، خانەنشینێکی هێڵی شەمەندەفەر، وەک

دەزانین تاوانبارەکی دووبارەبووەوەیە، ناسراو بووە بە هەوەدانەکانی بۆ کوشتنی پەنابەران.
سەرنجبدەن ئەو ئازادکرابوو بەبێ ئەوەی ماوەی سزاکەی بەسەرببات کە بەهەیەوە بەسەریدا سەپێنرابوو، ئەمەش ئەوە پیشان دەدات کە چەند بە بێبایەخییەوە لە هێرشە ڕەگەزپەرستییەکان دەڕوانرێت، هەر بەڕاست. هەموو ئەمانە بەسە بۆئەوەی دادوەری گشتی پاریس لەڕا بەکیوە ڕایبگەیەنێت: " لە ئێستادا هیچ شتێک ڕێگە بە بوونی هەر جۆرە پەیوەندییەکی ئەم پیاوە بە بزوتنەوەیەکی ئایدیۆلۆژیی توندڕەو نادات"
ئەگەر حکومەت باسی "تاوانی قێزەون" دەکات (بەدڵنیاییەوە هەر ئەوەندەش کە دەیکات)، ئەوا سیاسییەکان پەلەدەکەن بۆ سوودوەرگرتن لە دۆخەکە لە بەرژەوەندی ئایدیۆلۆژیی خۆیان. بەم شێوەیە پارتی چەپی ڕادیکاڵ وەکو پارتی سۆسیالیست بەپەلە پارتی ڕاستڕەوی توندڕەو تۆمەتباردەکەن- و دارمانین وەڵامی ئەوانی دایەوە کاتێک لەبەردەم کامێراکانی شەقامی ئەنگییەن لیستەکی ئەو ڕێکخراوە ڕاستڕەوانە دەکات کە لەم ماوەی ڕابردوو هەڵیانوەشاندوونەتەوە.
بەلای پارتی ڕاستڕەوی توندڕەویش، ئەمە بەدڵنیاییەوە بەباکی گشتگیرە، " دڕندەیی گشتگیر" بەگوێرەی ئێریک زەمور کە خۆیشی لەژێر پرسیار دایە.
هەروەک لە فەڕەنسا، گرنگ نییە چ پرسێک بێت، گرنگ نییە چ تاوانێک ڕوویدا بێت، شەڕێک یان تەنانەت کارەساتێکی سرووشتیش دەرفەتێک بووە بە یەکلاییکردنەوەی ناکۆکی و ململانێیەکانیان لەنێو ئەنجومەنی نیشتیمانی- و وەرگرتنی بینەران و خوێنەرانیش بە گەمژەیی. لەم نێوەدا، ئەمە بەتەواوی کوردەکانمان لە بیرکردووە و بەتایبەتی لەو شەڕەی دڕندە و بێبەزەییەی کە ئەردۆغان لە دژی ئەوانی بەرپاکردووە. سەرباری ئەوەش، پارتی ڕاستڕەو تەنها ئاژاوەگێڕییەکانی کوردەکانی پاریسی لەبیر دەمێنێتەوە کە دژی پۆلیس ئەنجامیاندا بە دەربڕینی توڕەیی و پەستبوونی خۆیان لە دژی تێنگەیشتنی بەرفراوانی سیاسییەکان کە بۆ جارێکی تر لەبەردەم بەرپرسیارێتییەکانیان ڕادەکەن.
با بگەڕێینەوە بۆ واقیعە زۆر قێزەونترەکە. دەبێ ئەوەمان لەیاد بێت کە لە پەیوەست بە تیرۆرکردنی هەر سێ خەباتکارە کوردەکە، ساکینە چانسز، فیدان دۆغان و لەیلا شایلەمەز لەگەڵ ئەوەی بەدواداچوونەکە گەیشتە ئەو ئەنجامەی کە ئەمە کردەیەکی تیرۆریستی بووە، کەچی دەسەڵاتی دادوەری فەڕەنسی بەهیچ شێوەیەک لەپرسینەوەی لەگەڵ تورکیا نەکرد. ئەنقەرا یەکسەر بەتاوان دەرچوو تەنانەت کاتێک لەبیریشمانە کە لەسایەی کچ و کوڕە شەڕقانە کوردەکان بوو کە

هەڕەشەی دەوڵەتی ئیسلامی لە عێراق و سوریا توانرا کۆتایی پێبهێنرێت- لانی کەم تا ئێستا چونکە ئەم بزوتنەوەیە خەریکە بەهێزەوە دەگەڕێتەوە- ئەمەش بە پشتگیریی ناڕاستەوخۆ (یان لەوانەیە راستەوخۆ)ی تورکیا، دەبێ دان بەوەدا بنرێت، تورکیا پێشوەختە لە ساڵانی ٢٠١٥-٢٠١٦ ئەم دەبە یارییەی دەکرد.
میدیاکانی فەڕەنسی گاڵتە بە بابەتی ئەم پیاوە پیرە فرانکۆ-فەڕەنسییە بوغزاوییە دەکەن کە لە گەمژەیەکی کەنەفت دەچێت، ئەمە جێی گومان نییە. بەڵام دەبێ بەڕاستی تا ئەو شوێنە ساویلکە بین کە پێمانوابێت دەزگای هەواڵگریی تورکی بکوژێکی نموونەیی لەوە هەڵنەبژاردبێت؟ تا تاوانێکی ئەوها تەواو. یان نزیک لەوە ئەنجامبدات.
ئەو پرسیارەی خۆی قووت دەکاتەوە ئەوەیە بزانرێت کە بۆچی فەڕەنسا و (ئەوانی تر) دەیانەوێت تورکیا بپارێزن. ئایا ئەندامبوونی لە ناتۆ گەرەنتییەکە بۆ دەربازبوونی لە سزا؟ ئایا ئەمە لەوە دەترسین کە تورکیا هەزاران پەنابەرمان بۆ رەوانە بکات کە لەڕووی تیۆرییەوە لەسایەی پشتیوانی دارایی ئەوروپی لەوە هەڵدراونەتەوە؟
ئایا ئەمە متمانە بەو سوڵتانە خۆبەزلزانە دەکەین کە بە هێنانەدی ئاشتی لەنێوان ئۆکرانیا و روسیا، وەکو جورج بەدزییەوە لە وڵاتێکەوە بۆ وڵاتێکی تر دەچێت، بەڵێنی سەرسوڕهێنەر و چەواشەکارانە لە هەموو شوێنێک دەدات و دەڵێنەکانیشی لەوە بوێستە؟ کەچی خولەکێک دواتر بەچوونی خۆی دەگەڕێت.
هەسارەی زەوی پێدەچێت لە ئێستادا کەوتبێتە ژێر هەژموونی تەماعەکانی نیو-فاشیزم، تەنانەت تەتالیتارییەتیش. لەنێوانی پوتین، خامەنی و ئەردۆغان، ئەمە لێی دەخەین…
ئەگەر رای گشتی بەتوندی لە دژی ئەو دەستدرێژییە تاوانکارییانە بێتە دەنگ کە سەرکردەکان لە مۆسکۆ و تاران ئەنجامی دەدەن، ئەوا کاتی ئەوە هاتووە هەمان شت لە دژی ئەنقەراش بکرێت. ئەوەی ئەمڕۆ لە شەقامی ئەنگەڕین روویدا ئەوە تەنها سەری شاخێکی سەهۆڵینە کە پێشوەختە بەدەرکەوتووە. ئەمە هەموو شتێک لە دەست دەدەین ئەگەربێتو بەردەوام بین لە دەستپێوەگرتن بەم بێدەنگییە تاوانکارییە.

• کارێل مان سۆسیۆلۆژیستی بواری کێشەی جەندەری و ململانێی چەکدارییە، بەڕێوەبەری دامەزراوەی "ژنان لەنێو جەنگ"ە؛ ئەو کۆمەڵناس و مرۆڤدۆستە بە رەچەڵەک فەڕەنسییە وەک دەستێکی نزیکی ئەزموونی رۆژئاڤا و پرسی کوردە بەگشتی.

سەرچاوە:

https://blogs.mediapart.fr/carol-mann/blog/241222/silence-tue-encore-des-kurdes-paris

کارۆڵ مان

پاتریس فرانسەشی : "ئەردۆگان لە هێرشکردنە سەر کوردەکان هەموو یاسا نێودەوڵەتییەکان پێشێل دەکات".. وەرگێڕانی لە فەڕەنسییەوە : دیار عەزیز شەریف

دیمانە لەلایەن کەڤین بوکۆ ڤیکتوار

وەرگێڕانی لە فەڕەنسییەوە : دیار عەزیز شەریف

تورکیا ئەم نۆڤەمبەرە ئۆپەراسیۆنێکی ئاسمانیی لەناو باکووری سوریا و عێراق ئەنجامدا، کە بەهۆیەوە بەلایەنی کەمەوە ٣١ کەس کوژران، ئەمەش دوا بەدوای تاوانبارکردنی کوردەکان وەک ئەنجامدەری هێرشە تیرۆریستییەکەی ئەم دواییەی ئیستانبول. پاتریک فرانسێشی، نووسەرێک پابەندە بە گرنگیدان بە پرسی کوردەکان کە مێژووەکەی بۆ سەرەتای شەڕەی سوریا دەگەڕێتەوە کە دە ساڵ دەبێت، ئەم رووداوە بۆ گۆڤاری ” Marianne ” شرۆڤە دەکات.

3

Marianne : تورکیا هەرێمی کوردەکانی لە سوریا و عێراق بۆمباران کرد، لە وەڵامی هێرشە تیرۆریستییەکەی سەر ئیستانبول. ئێوە چۆنی دەبینن؟

پاتریس فرانسێشی : ئەوەی ئێمە دەیزانین – ئەوەی هەموو راوێژکارەکانیش دەیزانن بەڵام ناوێرن بیڵێن- ئەوەیە کە هێرشەکەی سەر ئیستانبول هیچ پەیوەندییەکی بە کوردەکانەوە نییە کە ساڵانێکە زۆر بە باشی خۆیان لە هەموو جۆرە ئیستیفزازکردنێکی ئەنقەرا پاراستووە کە تەنها چاوەڕێی بەهانەیەک دەکات بۆ هێرشکردنە سەریان لە عێراق و بەتایبەتیش لە سوریا. ئەم هێرشەی سەر ئیستانبول هەر لە گەمەی دەزگای هەواڵگریی تورکی “میت” دەچێت، بۆ ئەوەی رێگە بە ئەردۆگان خۆش بکات خۆی وەکو قوربانییەک دابنێت لە هەمان کاتدا پشتیوانی رای گشتی بۆ گوتارەکەی بەدەست دەهێنێت کە کوردەکان دەکاتە تیرۆریست وەکو ئەوانی تر. ئەمە شێوازێکی واقیعیە بەشێوەیەکی بێ هاوتا قۆزەون بەڵام دەنگدەرانی ئەردۆگان خۆشحاڵ دەکات کە قورسە رادەی ناسیۆنالیزمە زبر و کوێرانەکەیان و حەزی بەدەستهێنانەوەی ئیمپراتۆرییەتی عوسمانی کە سەرەکەکەیان بەڵێنی پێداون، پێوانە بکرێت.

ئەوەی پێویستە لەسەرووی هەموو شتێکەوە لێی تێبگەین – کە شەڕانگێزیی ئەردۆگانیش روون دەکاتەوە- ئەوەیە تورکیا، وڵاتێک تا دێت زیاتر دەبێتە وڵاتێکی ئیسلامی، ئەوە قبوڵ ناکات کە کوردەکانی سوریا لە باکووری وڵاتەکەیان دوای سەرکەوتنیان بەسەر داعش سێ ساڵ لەمەوبەر بونیادیان ناوە : دەوڵەتێکی دیفاکتۆ، چوار ئەوەندەی لوبنان گەورەیە، ئەزموونی دیموکراتییەکی راستەقینە و چەمکەکانی وەک یەکسانیی نێوان ژن و پیاو، عەلمانییەت و رێزگرتن لە کەمینەکان دەکات؛ هەمووی بەیەکەوە نموونەیەکە بۆ رزگاربوونی تەواوی رۆژهەڵاتی ناوەڕاست. مەترسییەکە بۆ سەر تەواوی ستەمکار و دیکتاتۆرەکانی ناوچەکە.

بەشکستهێنانی لە وەستاندنی ئەم پرۆسەیە لە سەروەختی شەڕی

کوردەکان دژی داعش چونکە ئەوکات خۆرئاواییەکان بە بەیاربوون لە پشتیوانیکردنی “هاوپەیمانە” کوردەکانیان –جیهادییەکان ئەوسا دوژمنی هاوبەش بوون- ئەردۆگان لە چاوەڕوانی هەر کاتێکی جیۆسیاسی لەبار بووە تاوەکو چەقۆیەک تێڕابکاتە ناو قووڵایی ئەم پێسەیە : لە ٢٠١٦ بە دەستبەسەرداگرتنی بەشێک لە هەرێمی شەهبا، لە ٢٠١٨ بە داگیرکردنی کانتۆنی عەفرین کە لەوێ بەردەوامە لە پاکتاوکردنێکی بێ بەزەییانەی ئیتنیکی، هەروەها لە ٢٠١٩ بە ئەنجامدانی هەمان شت لەناو دڵی ڕۆژئاڤا، وڵاتە مێژووییەکەی کوردەکان. لەو کاتەوە، ئاژاوەگێڕیی جەنگەی ئەو ئاشتی و سەقامگیرییەی گرتووەتەوە کە دوای کۆتاییهاتنی خەلافەتی ئیسلامی جێگیر بوو بوو. ئەمریکییەکان بەشێکی ڕێگەیان بە ڕووداوانی ئەمە داوە، هەروەها ڕووسەکانیش. هەڵەی ئەخلاقیی دەستبەرداربوونی هاوپەیمانەکانمان کە لە شەڕی داعش زیانێکی گیانی ئێجگار زۆریان بەرکەوت، هەڵەیەکی سیاسییە، چونکە کوردەکان تاکە هێز بوون-هەرواش دەمێننەوە- کە توانییان ڕێگە لە گەڕانەوەی ئیسلامیزمی ڕادیکاڵ لەسەرتاسەری ناوچەکە بگرن.
ئەمە ئێستا لەبەردەم چوارەمین هەنگاو داین. لە بۆ ئەردۆگان، بۆمبارانکردنی کوردەکانی سوریا لەم ڕۆژانەی دوایی بۆ فێڵێکە تورکییە جەنگییەکان بەدرێژایی ٨٠٠ کیلۆمەتری سنووری جیاکردنەوەی تورکیا لە سوریا، تاقیکردنەوەیەکە. ئەگەر خۆرئاوا کاردانەوەی دەستبەجێی لە دژی نەبێت، ئەوا دەزانێت کە دەتوانێت گرووپە جیهادییەکانی ژێر کۆنترۆڵی خۆی لە کوردەکان بەربدات، بە پاڵپشتیکردنی هێرشە ئاسمانی و تۆپبارانکردنەکانی. ئامانجەکە خراوەتەڕوو: لەگەڵ دەستە ئیسلامییەکانی داگیرکردنی تەواوی ناوچە سنوورییە تورکی-سورییەکە بەقووڵایی ٣٠ کیلۆمەتر و درێژایی ٨٠٠ کیلۆمەتر، بۆ دروستکردنی “ناوچەی ئارام”. لەڕاستیدا ئەم داگیرکردنە کۆتایی بە ٩٠% ئەو هەرێمە دەهێنێت کە تا ئێستا لەژێر دەستی کوردەکان دایە و بەمەش هیچیان تێدا ناهێڵێتەوە. لەهەمان کاتدا سڕینەوەی “قەڵغانی کورد” کە ئێمە لە مەترسی گەڕانەوەی داعش دەپارێزێت- ئامانجێکی ڕانەگەیەندراوی ئەردۆگانە، بەڵام مەسەلەیەکی جەوهەرییە بۆ فراوانکردنی ئایدیۆلۆژیایەکەی.

Marianne : کوردەکان لە تورکیا لە ئێستادا لە کوێ دان ؟
پاتریس فرانسێشی : کوردەکانی تورکیا زۆر لاواز کراون لە دوایین ڕاپەڕینیان لە ٢٠١٥، لەناو خوێن و بەبێباکییەکی تەواوی ئەوەی پێی دەوترێت “کۆمەڵگای نێودەوڵەتی” سەرکوتکران. کێ لە بیریەتی؟ سەرکوتکردن دژی گشت ڕێکخراوە کوردییەکان بەشێوەیەکی دڵڕەقانە و کوێرانە درێژەی هەیە. تاکە پێکهاتە و دام و دەزگاگەلی کوردی کە

ئەمە حیسابی لەسەر بکرێت و گرنگ بێت ئەوا کوردەکانی سوریان- کە لەلایەنی نێودەوڵەتییەوە دانیانپێدانەنرا- هەرچی کوردەکانی عێراقن ئەوا خۆبەڕێوەبەرییەکی سیاسیی واقیعییان هەیە بەڵام لەژێر کاریگەریی راستەوخۆی تورکیادایە کە لە ڕووی ئابوورییەوە ئەوانی گرتووە و ناهێڵێت لەژێر دەستی دەربچێت.

Marianne : لەهەمان کاتدا، ئیران سەرکوتکردن دژ بە کوردەکان چڕترکردووەتەوە، لەبەرچی ؟

پاتریس فرانسێشی : زۆر بەسادەیی لەبەرئەوەیە کوردەکانی ئیران، بەتایبەتی ژنان، کە پێشەنگی ئەم شۆڕشەی ئێستان لە دژی رژێم، ئەمە زۆر هەمیشە لەبیریان دەکەین. وەک راستییەک کە ئەوان بە ماوەی چەندین دەیەیە سەرکوتکراوترین کەمینەی ئیرانی بوونە- بەدڕندەییەکی وا کە مرۆق ناتوانێت وێنای بکات.

Marianne : چۆن بێدەنگی فەڕەنسا لێکدەدەیتەوە ؟

پاتریس فرانسێشی : لەڕاستیدا تەواوی رۆژئاوا، بە ئەمریکییەکانیشەوە بێدەنگن...لە واقیعدا ئەردۆگان تاکتیکزانێکی تەواوە، دەزانێت لەو ئان و ساتەدا دەتوانێت ئەوەی بیەوێت ئەنجامی بدات، بەوەی خۆی وا لێکردووە کە بەبێ ئەو نزیکەی هیچ شتێک ناکرێت. کەس نایەوێت دژایەتییەکی یەکلاکەرەوەی لەگەڵ بکات. کەس نایەوێت بچێتە کەمترین شەڕ و ململانێی یەکلاکەرەوە لەگەڵیدا، بەشێوەیەک لە شێوەکان، ئەو بە شەڕانگێزییە پێش لێنەگیراوەکەی خەڵک دەترسێنێت. بەتایبەتی ئەڵمانیا، لەم مەسەلەیەدا رۆڵی لاوازتر کراوە بەهۆی نیشتەجێبوونی رەوەندێکی بەرچاوی تورکی لەسەر خاکەکەی، یان سوێد و فینلاند، هەردووکیان لە ترسی ئەوەی کە نەوەک گەیشتنیان بە ناتۆ لەلایەن سوڵتانەکەی ئەنقەرا بەتەواوی رێگەی لێبگیرێت. تەنها یۆنانییەکان هەن کە ئەوەندەی لە توانایاندا هەبێت بەرەنگاری دەبنەوە. بەڵام ئەوان لە هێڵی پێشەوەی رووبەڕووبوونەوەی ئامانجەکانی تورکیادان لە دەریای سپی ناوەڕاست.
لەم چوارچێوەیەدا ئەمە شایەدحاڵی هەبوونی دەبڵ مۆڕاڵییەکین لە پەیوەست بە شەڕی نێوان روسیا و ئۆکرانیا. ئەردۆگان رێک بەهەمان شێوەی پوتین رەفتار دەکات کاتێک کە وای پیشاندا لەبەرئەوە هێرش دەکاتە سەر ئۆکرانیا تاوەکو خۆی لە نازیزمی ئەو وڵاتە بپارێزێت.
ئەردۆگانیش بەئارەزووی خۆی هەموو یاسا نێودەوڵەتییەکان پێشێل دەکات لە هێرشکردنە سەر وڵاتێکی تر، سوریا. بەڵام وڵاتەکەی ئەو هی ناتۆیە و هەرچی کوردەکانن ئەوا پێشوەختە لە مێژوودا لە بیرکراون.

سەرچاوە :

https://www.marianne.net/agora/entretiens-et-debats/patrice-franceschi-erdogan-viole-toutes-les-lois-internationales-en-attaquant-les-kurdes?fbclid=IwAR1MZVayGRpIGQ8WGzlwSE4_a_3xFW6M8wnrek5nPPTNvViEGVtNUgmf5YA

پرسی کوردەکان کاری ئێمەیە.. ه□رق□ هام□ن.. ل□ ف□□□نسی□وە: دیار عەزیز شەریف

وڵا تەکەیان کە بە رۆژئاڤا ناودەبرێت، بە هەوڵ و تێکۆشانێکی مەزن لە ٢٠١٢ لە سەروبەندی “بەهاری عەرەبی” کۆنترۆڵیان کرد. ئەوان نیشتیمانەکەیان لەنێوان دیجلە و فورات ئاواکرد، خاکێک کە چوار ئەوەندەی لوبنان گەورەترە لەسەر بنەمای پرەنسیپە بەهێزەکانی : عەلمانیەت، یەکسانی لەنێوان ژنان و پیاوان، گرنگیدان بە ژینگە بەڕێوەی دەبەن. دژ بە ئەسەد، و لەگەڵ مەسیحی و عەرەبە هاوپەیمانەکانیان لەنێو هێزەکانی سوریای دیموکراتیک.
لە ماوەی شەڕی سوریا، ئێمە سەرسامی ئازایەتی ئەوان بووین، بەتایبەتی ژنەکانیان لە بەرەی شەڕدا. ئەوان قەڵای ئێمە بوون لە دژی دەوڵەتی ئیسلامی کە بە قوربانیدان بە گیانی ٣٦ هەزار شەڕڤان لە کۆبانێ -یەوە (٢٠١٤) هەتا رەققەی “پایتەختەکە” (٢٠١٧)، رایانماڵین، ئەو راماڵینەی کۆتایی بەوە هێنا کە خۆی بە خەلافەتی ئیسلامی ناساندبوو. ئێمە ئەوانمان وەک سەری رمی خۆمان، قەڵغانمان دەزانی، بەڵام دۆناڵد ترامپ، لە ٢٠١٩، پشتی خۆی تێکردن، مەیدانەکەی بۆ تورکەکان چۆڵ کرد تاوەکو بە ئارەزووی خۆیان بتوانن ئەوەی کە بونیادنرابوو لێکی هەڵبوەشێننەوە. ئەردۆغان، کە بەدرێژایی ٨٠٠ کیلۆمەتر دیوارێکی لەنێوان تورکیا و رۆژئاڤا دروستکردووە، تاکە خەون و خەیاڵ و وەسوەسەی پەلاماردان و لەناوبردنی گەلی کوردە، وەکچۆن رۆژگارێک باب و باپیرانی هەمان

پەلاماردان و کۆمەڵکوژییان لە دژی ئەرمەنییەکانیان ئەنجامدا.
ئەردۆگان نیازی دامەزراندنەوەی ئیسلامییەکانی لەسەر ئەو خاکە هەیە کە داعش بیرو مۆڕاڵی خۆی تێیدا سەپاندبوو، و چوار جار، هێرشی کردە سەر کوردەکان بەبێ ئەوەی خۆرئاواییەکان، "دەستەکانی کوردەکان"، ڕابچڵەکێن.
لە ڕۆژهەڵات، عێراق گەمارۆیەکی تەواوی سەپاندووە. لە خۆرئاوا، تورکە دزەکردووەکان خەریکی پاکتاوی ئیتنیکین، هاوکات سوپای عوسمانی بۆمبارانی قوتابخانە و گوندەکان دەکات. لە باشوور، ئەسەد، کە دەتوانێت پشت بە بەئاگایی ئیران ببەستێت، لە دەرفەتێک دەگەڕێت بۆ تۆڵەسەندنەوە. ئێمە دەزانین تورکەکان خۆیان بۆ دوایین هێرش و پەلاماردان ئامادە دەکەن. ئەوان دەستیان بەسەر بەنداوەکانی دیجلە و فوراتدا گرتووە، ئاوی تەندروست بە ئاژەڵان و بەروبومی کشتوکاڵی نەماوە. ڕۆژئاوا لەسەر لێواری برسێتی دایە، لە چاوەڕوانی جەنگەکە. فڕۆکە بە فڕۆکەوانەکانی ئەردۆغان بەوردی ئامانجەکانیان دەستنیشان دەکەن و دەپێکن، سەرکردە سەربازییەکان دەکەنە ئامانج – حەفتیان، کە زۆربەیان ژن بوون، کوژران.
لەو کاتەی ئەمە لەسەر سکرینی میدیاکان خەریکی مشتومڕ و دەمەتەقێین لەبارەی هەوڵی قێزەونی تیرۆرکردنی سەلمان روشدی، ئایا درکمان بەوە کردووە کە دەوڵەتی ئیسلامی هەڕەشەی دروستکردنەوەی خۆی لەسەر خاکی کوردی دەکات، بەدەست و بازووی یەک لە ئەندامە سەرەکییەکانی ناتۆ، "هاوپەیمانەکەمان" ؟ مافی کوردەکان بەشێکە لە مافی خۆبەڕێوەبەریی گەلان، هەروەکو ئۆکرانیا. بێباکییە سەرلەدەرنەکراوەکەشمان بارگران بووە بە مەترسیگەلێک کە ڕۆژێک دێت بەشێوە یەکی کوشندە بەرۆکمان دەگرێت.

-__________

سەرچاوە:
https://www.letelegramme.fr/debats/courant-d-ere-les-kurdes-sont-notre-affaire-20-08-2022-13155859.php

ڕۆژنامەی تێلێگرام